

KURSUS EPS 211
MASYARAKAT DAN PERUBAHAN

TAJUK :
ADAT PERPATIH - PERBANDINGAN ANTARA SUKU
PAYA KUMBUH DENGAN SUKU BIDUANDA
DI LUAK ULU MUAR

PENSYARAH :
EN. NURHALIM HJ. IBRAHIM

KUMP. 35
PENULIS

SULAIMAN B. HJ. BAHARIN	(43735)
FADILAH BTE IDRIS	(44017)
SALIM B. ATAN	(41876)
RAMLAN BT. HJ. AMIN	(42589)
JASUDIN B. MAMAT	(41799)

FAKULTI PENGAJIAN PENDIDIKAN
UNIVERSITI PERTANIAN MALAYSIA
SERDANG, SELANGOR

08 SEPTEMBER 1995

KURSUS EPS 211
MASYARAKAT DAN PERUBAHAN

TAJUK:
ADAT PERPATIH - PERBANDINGAN ANTARA SUKU
PAYA KUMBUH DENGAN SUKU BIDUANDA
DI LUAK ULU MUAR

PENULIS:

SULAIMAN B. HJ. BAHARIN	(43735)
FADILAH BTE IDRIS	(44017)
SALIM B. ATAN	(41876)
RAMLAH BT HJ. AMIN	(42589)
JASUDIN B. MAMAT	(41799)

FAKULTI PENGAJIAN PENDIDIKAN
UNIVERSITI PERTANIAN MALAYSIA
SERDANG SELANGOR

08 SEPTEMBER 1995

PRAKATA

BISMILLAHIRRAHMANIRRAHIM

Segala puji-pujian ke atas Allah SWT dan junjungan besar

Nabi Muhammad SAW

Terlebih dahulu ingin dipanjatkan rasa kesyukuran ke hadrat Ilahi kerana dengan izinNya kami telah dapat menyempurnakan tugas dan penulisan ini dengan jaya. Tugas berkumpulan dan penulisan ini dihasilkan bagi memenuhi syarat Kursus EPS 211 Masyarakat dan Perubahan bagi semester 1 ini.

Sesungguhnya kejayaan penghasilan penulisan ini adalah hasil kerjasama dan gabungan tenaga dan fikiran semua ahli kumpulan yang bertungkus lumus untuk mencari dan mengumpul maklumat bagi memenuhi maksud tajuk tugas ini iaitu Adat Perpatih: Perbandingan Antara Suku Paya Kumbuh Dengan Suku Biduanda Di Luak Ulu Muar, Negeri Sembilan.

Kesempatan ini juga diambil bagi merakamkan ucapan terima kasih dan penghargaan kepada Penyelaras Kursus ini iaitu Encik Nurhalim Hj. Ibrahim yang turut menyumbangkan buah fikiran serta tunjuk ajar bagi menyempurnakan penulisan ini. Tidak lupa juga kepada dua orang sumber utama iaitu Dato' Hj. Idris Tain dan Dato' Jong Kaya Hj. Mohammad B. Said yang banyak memberi maklumat tentang suku Paya Kumbuh dan suku Biduanda Waris kepada kumpulan ini semasa ditemu ramah. Tidak lupa juga kepada seluruh keluarga mereka di atas layanan mesra semasa kunjungan muhibah kami.

Akhir kata, adalah diakui bahawa penulisan ini masih belum sempurna dan mantap. Oleh itu, sebarang teguran membina amatlah diperlukan bagi memperbaiki penulisan pada masa hadapan.

Sekian, terima kasih.

Penulis:

Sulaiman B. Hj. Baharin (43735)

Fadilah Bte Idris (44017)

Salim B. Atan (41876)

Ramlah Bt Hj. Amin (42589)

Jasudin B. Mamat (41799)

Universiti Pertanian Malaysia
Serdang, Selangor.

08 September 1995

ISI KANDUNGAN

	PERKARA	MUKA SURAT
1.0	PENDAHULUAN	1
1.1	Adat Perpatih Secara Umum	3
1.2	Ruang Lingkup	5
1.3	Batasan Kajian	5
1.4	Kaedah Kajian	5
2.0	SEJARAH LUAK ULU MUAR	8
2.1	Pengenalan	8
2.2	Asal-usul Nama Luak	8
2.3	Sejarah Ulu Muar	14
2.3.1	Persempadanan Ulu Muar	17
2.3.2	Penduduk Asal	19
2.3.3	Kedatangan Orang Minang- kabau	21
2.4	Pentadbiran Luak	24
2.4.1	Fungsi Lembaga dan Buapak	26
2.4.2	Pesaka Penghulu Luak	27
3.0	SUKU PAYA KUMBUH	33
3.1	Asal-usul	33
3.2	Sistem Pentadbiran	35

3.2.1	Pesaka Lembaga	36
3.2.2	Tugas Utama Dato' Lembaga	38
3.2.3	Proses Kerjan	39
3.3	Adat Istiadat	40
3.3.1	Perkahwinan	40
3.3.2	Mas Kahwin	43
4.0	SUKU BIDUANDA	44
4.1	Asal Usul/Latar Belakang Suku Biduanda Di Ulu Muar	45
4.2	Struktur Organisasi Pentadbiran	46
4.3	Adat Istiadat	47
4.3.1	Mas Kahwin	47
4.3.2	Kahwin Sesama Suku	47
5.0	PERBANDINGAN ANTARA SUKU PAYA KUMBUH DENGAN SUKU BIDUANDA WARIS	49
5.1	Taraf Suku	49
5.2	Struktur Organisasi Pentadbiran	50
5.3	Gelaran-gelaran	52
5.4	Adat Istiadat	53
5.4.1	Mas Kahwin	53
5.5.2	Kahwin Sesuku	54
6.0	KESIMPULAN	55

DAFTAR RAJAH

1. Peta Luak Ulu Muar
2. Salasilah Keturunan Pembesar di Negeri Sembilan
3. Salasilah Keturunan Keluarga Minangkabau di Ulu Muar
4. Struktur Organisasi Pentadbiran Adat Luak Ulu Muar
5. Senarai Pesaka Penghulu Luak Ulu Muar
6. Rajah Senarai Buapak Suku Paya Kumbuh di Ulu Muar
7. Senarai Penyandang Pesaka Lembaga Suku Paya Kumbuh di Luak Ulu Muar
8. Kadar Mas Kahwin Dalam Suku Paya Kumbuh
9. Struktur Organisasi Pentadbiran Suku Biduanda di Luak Ulu Muar
10. Kadar Mas Kahwin Luak Ulu Muar (Suku Biduanda)
11. Struktur Organisasi Pentabiran
12. Perbandingan Gelaran-gelaran Antara Suku Paya Kumbuh dengan Suku Biduanda
13. Perbandingan Kadar Mas Kahwin Antara Suku Paya Kumbuh dengan suku Biduanda

BAB EMPAT

4.0 SUKU BIDUANDA

Suku Biduanda merupakan suku asli atau tempatan ia-itu bermaksud masyarakat suku ini adalah merupakan penduduk asli atau jati di luak ini. Suku Biduanda yang terdapat di Luak Ulu Muar terbahagi kepada tiga kelompok iaitu Suku Biduanda Waris, Suku Biduanda Sungai Ujung dan Suku Biduanda Jawa.

Suku Biduanda Waris ialah suku Dato' Penghulu Luak sendiri. Dato' Perdana dan Dato' Purba termasuk dalam suku ini. Orang Besar Luak daripada suku Biduanda Waris ini bergelar Dato' Syahbandar. Bagaimanapun kedudukannya tidak bertaraf lembaga. Suku Biduanda Waris ini terbahagi kepada tiga perut iaitu Perut Pasir Panjang, Perut Gemetir dan Perut Kayu Ara.

Suku Biduanda Sungai Ujong pula terbahagi kepada empat perut iaitu Perut Ulu Pilah, Perut Kampung Terap, Perut Merilang atau Pulau Pinang dan Perut Pilah Tengah. Lembaganya pula bergelar Dato' Baginda Raja dengan seorang Buapak To' Ginda Melana. Suku Biduanda Sungai Ujong ini

dikatakan berasal dari Rembau dan termasuk dalam 'Lembaga Yang Delapan'. Mereka dibolehkan semenda-menyemenda dengan Biduanda Jawa tetapi dilarang dengan Biduanda Waris.

Sementara Suku Biduanda Jawa pula terbahagi kepada tiga perut iaitu, Perut To' Beremban, To' Gaung dan To' Panjang Kuku. Gelaran lembaga suku ini ialah Dato' Penghulu Dagang dan Buapakanya bergelar To' Raja Senara. Mereka juga dikatakan berasal dari Rembau. Suku Biduanda Jawa ini menjadi cabang ketiga kepada waris Muar yang disebut Waris Muar tiga cabang, empat dengan waris. Mereka tidak dibenarkan bersemenda dengan Waris Muar dan tidak boleh menyandang Dato' Penghulu Luak, Dato' Perdana atau Dato' Purba. Mereka dibenarkan semenda-menyemenda dengan suku Biduanda Sungai Ujong tetapi tidak dengan Biduanda Waris (Waris Muar).

4.1 Asal Usul/Latar Belakang Suku Biduanda Di Ulu Muar.

Penduduk asal Ulu Muar berasal daripada satu jurai keturunan sahaja iaitu, Batin Seri Alam. Umumnya, penduduk asal di Ulu Muar ialah Orang Asli.

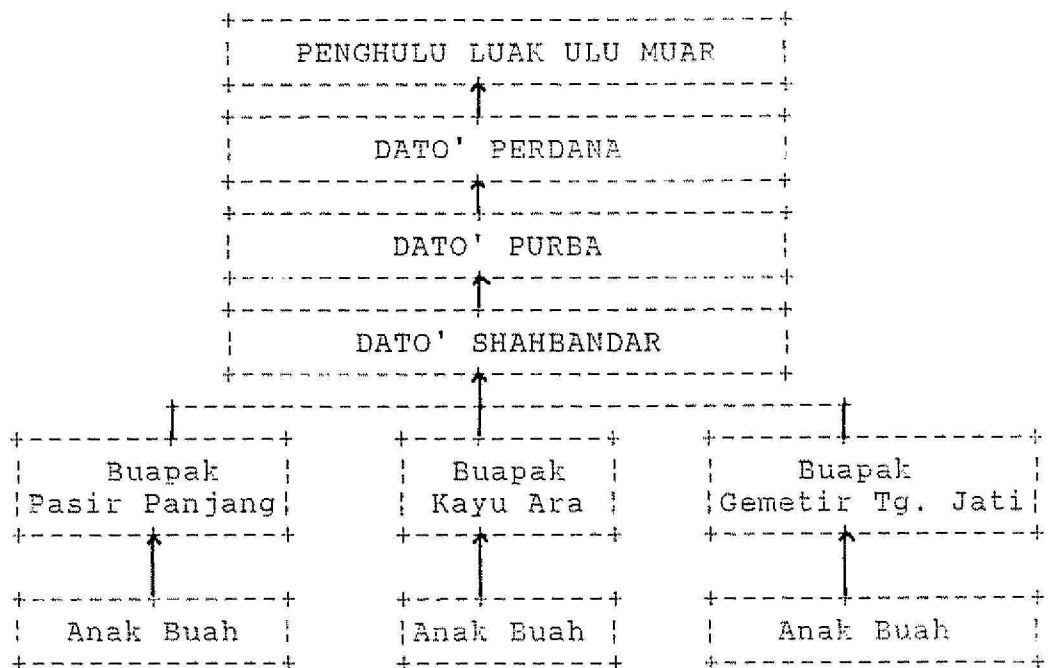
Penempatan orang Minangkabau di Ulu Muar secara

berperingkat-peringkat mengikut kaum kerabat sebelumnya. Keterangan tentang asal-usul, perkembangan dan sebaran serta pesaka suku Biduanda telahpun dibincangkan dengan panjang lebar dalam Bab Dua. Oleh yang demikian, dalam bab ini perkara-perkara tersebut tidak akan dibincangkan lagi.

4.2 Struktur Organisasi Pentadbiran

Organisasi dan struktur pentadbiran suku Biduanda dapat dirumuskan seperti berikut:

Rajah 9: Struktur Organisasi Pentadbiran Suku Biduanda
Di Luak Ulu Muar

4.3 Adat Istiadat

4.3.1 Mas Kahwin

Kadar mas kahwin bagi suku Biduanda telah ditetapkan kadarnya. Ini dapat dilihat daripada 'Siaran Balai Penghulu Luak Ulu Muar' yang berjudul "Ketetapan Mas Kahwin Luak Ulu Muar Negeri Sembilan Darul Khusus" yang berkuat kuasa mulai 31 Oktober 1989.

Rajah 10: KADAR MAS KAHWIN LUAK ULU MUAR

Perkara	Status	Kadar (RM)
Kahwin Biasa	Anak Dara	114.00
	Janda	79.00
Kahwin Bersalahan	Anak Dara	550.00
	Janda	375.00

4.3.2 Kahwin Sesama Suku

Kahwin sesama sendiri dalam suku yang sama atau diistilahkan kahwin sesuku dalam masyarakat adat Negeri Sembilan yang mengamalkan Adat Perpatih adalah dilarang sama sekali. Namun bagi suku Biduanda kahwin sesuku ini

dilanggarkan sedikit iaitu dibenarkan berkahwin dengan suku Biduanda yang lain dalam luak yang sama, misalnya, suku Biduanda Sungai Ujong dengan suku Biduanda Jawa kecuali dengan suku Biduanda Waris. Walau bagaimanapun suku Biduanda Waris dibenarkan berkahwin dengan sesuku dari luak yang lain seperti Luak Johol, Luak Gunung Pasir dan lain-lain.

BIBLIOGRAFI

1. A. Samad Idris (1960) : Takhta Kerajaan Negeri Sembilan,
Kuala Lumpur; Utusan Melayu Bhd.
2. _____ (1968) : Negeri Sembilan dan Sejarahnya,
Kuala Lumpur; Utusan Melayu Bhd.
3. _____ dan Rakan-rakan, (1994) : Negeri Sembilan Gemuk
Berpupuk Segar Bersiram; Luak Tanah Mengandung,
Shah Alam; Malindo Printers Sdn. Bhd.
4. Buyong Adil, (1979) : Sejarah Johor, Kuala Lumpur; Dewan
Bahasa dan Pustaka.
5. Harun Che Su (1981) : Geografi Fizikal, Petaling Jaya,
Fajar Bakti Sdn Bhd.
6. Nurhalim Hj. Ibrahim, (1995) : Negeri Yang Sembilan,
Shah Alam; Fajar Bakti Sdn. Bhd.

ORANG SUMBER

Nama Tokoh : Dato' Hj. Idris B. Tain

Jawatan : Dato, Lembaga

Suku : Paya Kumbuh

Luak : Ulu Muar

Gelaran : Dato' Senara Kaya

Nama Tokoh : Dato' Hj. Mohammad B. Said

Jawatan : Buapak

Suku : Biduanda Waris

Luak : Ulu Muar

Gelaran : Dato' Jong Kaya